

Aprenent a veure-hi

Aprendre els colors, les formes... a mesurar la distància, a relacionar els noms amb les imatges, a distingir els homes dels arbres... per desaprendre un món fet de foscor, de sons, olors i tacte en què algú, malgrat la seva ceguesa, se sent protegit, segur i feliç. Aquest és el pas que va haver de fer la Molly quan, instada pels obscurs desitjos del seu marit i d'un desacreditat oftalmòleg, va acceptar operar-se i va recuperar la vista. De mica en mica, però, l'eufòria inicial va anar deixant pas a l'angoixa, a la depressió i, finalment, al desequilibri emocional.

Parlem de *Molly Sweeney*, una obra de Brian Friel (Omagh, 1929) inspirada en un dels set relats que configuren *Un antropòleg a Mart*, d'Oliver Sacks, en què el cèlebre neuròleg no només planteja la dificultat de fer aquest procés d'aprenentatge sinó també la seva necessitat, ja que per fer-lo cal desestructurar un sistema perceptiu establert i estructurar-ne un de nou que pot portar a la pèrdua de la pròpia identitat. D'altra banda, és un text que més enllà del fet científic també es pot llegir com a metàfora del fet diferencial, del dret a la individualitat com a éssers humans o com a poble, sobretot si tenim en compte l'origen nord-irlandès del seu autor.

S'entén, doncs, que Miquel Górriz en quedés enamorat i decidís presentar-la al V Premi Quim Masó, que va aconseguir, i estrenar-la amb qui probablement ha compartit més escenaris: Xicu Masó, Carles Martínez i Míriam Alamy. Va ser a La Planeta, el

Retrobaments

No sé si té a veure amb aquella teoria dels sis graus de separació o simplement és fruit de la casualitat. En tot cas, m'agrada veure que, de vegades, tot té una certa relació. Part de la petita família que ha portat *Molly Sweeney* a l'escenari va estrenar el 2010 *Alaska* (2010), una peça de Harold Pinter basada en una obra d'Oliver Sacks (*Despertar-se*); el qual també va servir d'inspiració a Brian Friel per a la seva *Molly*. D'altra banda, aquesta feliç «companyia de fet» ja havia muntat una altra obra de Friel: *El fantàstic Francis Hardy* (2004). Pura coincidència?

passat mes de desembre, en la darrera edició d'un Temporada Alta amenaçat per vents poc favorables.

Dramatúrgicament, l'obra s'estructura en tres monòlegs que s'alternen sense trobar-se, a través dels quals ens arriba la veu i les raons de cadascun dels personatges, de manera que és l'espectador qui ha de congegir una història que ells només coneixen parcialment.

Sense escenografia i en una fràgil penombra només ferida per la llum que enfoca la paraula, la proposta de Górriz té al seu favor un text potent, una història fascinant i el bon treball dels tres intèrprets, especialment el de Xicu Masó, que és senzillament impecable.

Amb tot, el muntatge desprèn moments d'una certa fredor en què tot d'una s'imposa una mena de llunyania emocional, potser a causa d'una il·luminació directa, feta de feixos que cauen a plom, o del buit breu però palpable que s'instaura a cada canvi de veu... Aleshores, momentàniament, l'embriu es desfà, fins que el rostre de la Molly, del doctor Rice o d'en Frank deixen traspuar tot el dolor que els ha quedat arrezerat a dins.